

פרשה מופלאה

תמצית השיחה:

וצריך להבין מהו הקשר בין כל הנ"ל, וכן מדוע מעשה המשכן נאמר בפרשה הקודמת (שלא לפי סדר הזמנים), וכיצד מתקשרים לכאן שלשת הרגלים (א"ס).

בהמשך לכך, יש להבין כיצד מתאים שם הפרשה 'כי תשא' להיות הכותרת של הפרשה כולה, כולל הירידה הגדולה של חטא העגל. וכן מה ענינם של קרני ההוד שניתנו למשה בלוחות האחרונות (ב"ס).

ביאור חלק א. ראש תוך סוף (סעיפים ג-ה).

אומר שפרשתנו היא פרשה מופלאה הכוללת בתוכה את כל הענינים כולם (ג"ס).

וביאור הענין: הקב"ה קבע שכל דבר בעולם מתחלק לשלושה: ראש (הכוונה הראשונית), תוך (הדבר עצמו שאתו ועל ידו משלימים את הכוונה) וסוף (המטרה שהושלמה). בכללות אלו הם תורה (ראש, הכוונה הראשונית, שהעולם נברא בשביל התורה), עולם (תוך, בו מקיימים את התורה ומשלימים את הכוונה בשבילה נברא העולם) וגאולה (השלמת המטרה).

ומבאר שאת ג' ענינים אלו אפשר למצוא גם בעולם עצמו (ס"ה), וגם בתורה עצמה (ה"ה).

ביאור חלק ב. ירידה חלק מעליה (סעיפים ו-ז).

ממשיך, שגם בפרשתנו ניתן למצוא ג' ענינים אלו. לוחות ראשונות (תורה, ראש), חטא העגל ושבירת הלוחות, והעליה שבאה לאחמ"כ בלוחות השניות. ומבאר כיצד שבירת הלוחות היא זו שהביאה למעלה המיוחדת של לוחות שניות (ו"ס).

מוסיף ומחדד כיצד הכל מהווה ענין אחד שהקב"ה תכנן מראש את כולו. הוא גרם לחטא בכדי להגיע לעליה שלאחריו (ס"ז). ולכן הפרשה כולה נקראת 'כי תשא', כיון שכולה המשך וענין אחד – עליה ונשיאת ראש של בני ישראל (ח"ס).

מבאר שמעשה המשכן (בפרשיות תרומה-תצווה) מורה על הכוונה הכללית של דירה בתחתונים, ולאחר המטרה הכללית מפרטת התורה (בפרשת כי-תשא) את שלשת השלבים שברך למטרה, ראש תוך וסוף [ובכך עונה על השאלה השניה בס"א, מדוע מעשה המשכן נכנס שלא על סדר המאורעות].

שיחה זו היא בין השיחות האחרונות שנאמרו והוגהו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ובזמן אמירתה היא האחרונה שהוגהה בשלימותה (לאחר הגהת שיחה זו הגיה אד"ש מה"מ שיחה נוספת מהתוועדות ש"פ תצווה, ובתחילת השבוע שלאחר מכן הגיה את ה'ר"ד' של התוועדות ש"פ ויקהל).

יומיים לאחר שבת פרשת ויקהל התרחש האירוע של ז"ך אדר ראשון, ומאז לא זכינו לשיחות מוגהות נוספות. בקרוב ממש בעזרת ה' ישוב ויגלה מלכנו וישמיענו תורה חדשה.

במחשבה שגרתית, פרשת כי תשא מתקשרת עם נקודת השפלה הגדולה בהיסטוריה של עם ישראל, חטא העגל.

אך בשיחה זו מצביע דוקא על נקודות השיא שבפרשה, נתינת לוחות ראשונות ואחרונות, גילוי כבודו של הקב"ה למשה וי"ג מדות הרחמים, ו"קרן עוד פניו" של משה. ומבאר שכל אלו יחד עם חטא העגל שבאמצע, הם חלק מסיפור אחד שלם שכותרתו היא "כי תשא את ראש בני ישראל", עליה ונשיאת ראש של בני ישראל, עד לעלייה האמיתית והנצחית של הגאולה השלימה.

מעשה העגל מואר כאן באור מיוחד של "נורא עלילה על בני אדם". בני ישראל אינם שייכים לחטא, הקב"ה הוא זה שסובב את הסיבות לחטא ותכנן ירידה חיצונית וזמנית, בכדי להגיע לעליה הגדולה שלאחר מכן.

מבנה השיחה:

פתיחה. התבוננות בפרשה (סעיפים א-ג).

מעורר על 'דבר חידוש' שישנו בפרשתנו. הפרשה כוללת בתוכה ענינים שונים מן הקצה אל הקצה: מעלת לוחות הראשונות, הירידה הגדולה של חטא העגל, והעליה הגדולה שלאחר מכן. ומכך שמצמידים את כולם יחד לפרשה אחת מובן שכולם מהווים המשך אחד של ענין אחד.

אטו יראה מלתא זוטרתא (ס"א). = "האם יראה היא דבר קטן? כן, לגבי משה היא דבר קטן".

בפסוק נאמר "מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה'", ועל כך הגמרא שואלת האם יראה היא דבר קטן שאפשר לומר עליו "מה ה' עליך שואל מעמך", ומתרצת שלגבי משה שאמר זאת, היא אכן דבר קטן.

בשיחה מובא ביאור אדמו"ר הזקן ע"כ, שגם לגבי כל אחד שייך לומר "מה ה' אלקיך שואל מעמך", כיון שמצד בחינת משה שבכל אחד, גם לגבי יראה היא דבר קטן.

יראה תתאה (ס"ב). יהודי הירא לעבור על רצון ה' כעבד פשוט הירא למרוד במלך. זוהי הדרגה התחתונה והבסיסית של יראה ועבודת ה' בכלל.

רגלי העם (ס"ג). משה אומר על עם ישראל "שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב", ומבואר על כך בחסידות שמשה נמצא ממש בתוך ישראל (אנכי בקרב), וכל ישראל הם כמו רגלים עבורו (רגלי העם).

ותותר בימי רבי (ס"ד). במגילת רות מסופר שבועז הביא לרות מהתבואה, "ותאכל ותשבע ותותר". חז"ל דורשים פסוק זה על מלכות דוד שיצאה מרות, ומפרשים את ה'ותותר' על תקופתו של רבי יהודה הנשיא שאז נשארו שיריים מענין המלכות של בית דוד. זוהי הכוונה "ותותר בימי רבי".

להבין דבר מתוך דבר:

דער רבי האָט אַלץ באַוואָרענט.

כנ"ל, שיחה זו היא בין האחרונות לעת ששמענו מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. כידוע, "הרבי הבהיר את הכל" והכין אותנו לתקופה זו בשיחותיו בכלל ובשיחות מהתקופה האחרונה בפרט.

ואכן ישנם כמה וכמה ענינים מופלאים בשיחות כ"ק מתקופה זו, שחסידים פירשו אותם כרומזים לתקופה שהחלה בז"ך אדר. יעויין בשיחה זו בסעיף ז', ביטויים מיוחדים אודות הירידה שנעשית אך לשעה קלה ולמראה עיניים בלבד, "רגע קטן עזבתך". כמו"כ יעויין בסעיף יו"ד אודות המסווה שעל פני משה, ואשר לאמיתו של דבר בני ישראל אינם זקוקים למסווה ויכולים לראות את פניו כפי שאכן יהיה בגאולה השלימה.

מבאר כיצד השלישייה ראש-תוך-סוף מופיעה בפרשה בצורות נוספות, כולל בשלשת הרגלים שבסיום הפרשה [ובכך עונה על השאלה השלישית שבס"א] (ס"ט). ומבאר את ענין קרני ההוד של משה והמסווה שעל פניו, כחלק מהעלייה הגדולה של הלוחות האחרונות [ובכך עונה על השאלה השנייה שבס"ב] (ס"ו).

המעשה הוא העיקר (סעיפים יא-יג).

ליהודי ניתן הכח לפעול את כל הענינים של ראש-תוך-סוף, 'מ'מודה אני' ועד 'ב'ידך אפקיד רוחי'. מתחילת העבודה ועד סיום העבודה בגאולה השלימה, ועניין זה של הגאולה הוא העיקר כעת (ס"א).

את הכח לגלות זאת מקבלים ממשה רבינו ומשה שבדורנו. ומבאר את ענין קרני ההוד שכל יהודי מקבל ממשה, כח המסירות נפש (ס"ב).

ותיכף ומיד נלך מגאולת פורים לגאולת ניסן והגאולה האמיתית (ס"ג).

מושגים בשיחה:

מאי דהוה הוה (ס"א). = מה שהיה היה.

פירוש רש"י ופירוש הרמב"ן (ס"א). לדעת הרמב"ן המאורעות בתורה כתובים כסדר התרחשותם, ולדעת רש"י אין מוקדם ומאוחר בתורה.

בשיחה שואל אד"ש מה"מ כיצד נצמד לחטא העגל סיפור לוחות הראשונות, ועוד באריכות עם כל הפרטים במעלת לוחות אלו. לפירוש הרמב"ן השאלה ברורה, סיפור מתן תורה ולוחות ראשונות נשלם בפרשות יתרו-משפטים, ומדוע חוזר בפרשתנו לספר אודות הלוחות הראשונות.

לפירוש רש"י אמנם יותר מובן, כיון שאפשר לבאר שכיון שמעשה המשכן נכנס באמצע סיפור מתן תורה, לכן כאשר חוזרים לסיפור מתן תורה וחטא העגל, חוזרים ומקדימים את ענין הלוחות הראשונות.

אך גם לרש"י יש להבין מדוע התורה מאריכה בלוחות אחרונות, ומדוע באמת שונה הסדר ואינו על פי לוח הזמנים הרגיל.

דיפתראות ופנקסאות (ס"ה). = תרשימים, תכנית בניה.

כח הפועל בנפעל (ס"ו). הפועל הוא הקב"ה והנפעל הוא העולם. כח הפועל בנפעל הוא כחו של הקב"ה הנמצא בעולם ומהווה אותו בכל רגע.

נערך - בדרך אפשר - על ידי מערכת הערות התמימים ואנ"ש בית משיח-770 מופץ על ידי איגוד תלמידי הישיבות 770